

Značaj aktivnosti Crvenog križa u školovanju učitelja

Vekić, Tonka

Master's thesis / Diplomski rad

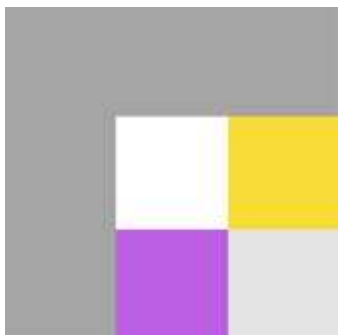
2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Education / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:141:259843>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-04-02**



Repository / Repozitorij:

[FOOZOS Repository - Repository of the Faculty of Education](#)



SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
FAKULTET ZA ODGOJNE I OBRAZOVNE ZNANOSTI

Tonka Vekić

**ZNAČAJ AKTIVNOSTI CRVENOG KRIŽA U ŠKOLOVANJU
UČITELJA**

DIPLOMSKI RAD

Osijek, 2020.

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
FAKULTET ZA ODGOJNE I OBRAZOVNE ZNANOSTI

Integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni Učiteljski studij

ZNAČAJ AKTIVNOSTI CRVENOG KRIŽA U ŠKOLOVANJU UČITELJA

DIPLOMSKI RAD

Predmet: Ekologija

Mentori: prof. dr. sc. Irella Bogut

Sumentor: mr. sc. Željko Popović

Student: Tonka Vekić

Matični broj: 0267032495

Modul: A

Osijek, srpanj 2020.

SAŽETAK

Hrvatski Crveni križ Nacionalno je društvo Crvenog križa aktivno od 1878. godine u Hrvatskoj. Organizacija broji iznimno velik broj volontera i profesionalaca koji u svome radu ostvaruju humanitarne ciljeve i zadaće na području zaštite i poboljšanja učinkovitosti zdravlja, zdravstvenog i humanitarnog odgoja te socijalne skrbi. Između ostalog, zalažu se za zaštitu ljudskih prava i poštovanje međunarodnog humanitarnog prava.

Jedna od bitnih stavki za daljnji napredak čovječanstva jest odgoj i obrazovanje. Učitelji/učiteljice imaju veliku ulogu u pripremanju novih generacija za buduće izazove i uspješno funkcioniranje u društvu. Kako učitelji cjeloživotnim obrazovanjem stječu kompetencije koje im pomažu u radu s učenicima, sadržaji i aktivnosti Crvenog križa mogu im biti dobar oslonac i podrška prilikom izvođenja nastavnog procesa.

Tijekom provedbe aktivnosti Crvenog križa, učenici su međusobno surađivali, usvojili i razumjeli važnost određenih postupaka. Također su usvojili pravilne obrasce ponašanja te su na taj način pokazali odgovornost za vlastito zdravlje. Učitelji su pratili radionice te svoj rad upotpunili novim sadržajima koje će zasigurno koristiti i u skoroj budućnosti.

Ključne riječi: aktivnosti, Hrvatski Crveni križ, integracija, korelacija, učitelj

SUMMARY

The Croatian Red Cross is a national Red Cross society and it is active in Croatia since 1878. The organization has an extremely large number of volunteers and professionals who achieve humanitarian goals and tasks in the field of protection and improvement of health and healthcare, humanitarian response and social welfare. Among other things, they advocate for the protection of human rights and respect for international humanitarian rights.

One of the essential items for the further progress of mankind is upbringing and education. Teachers have a major role when preparing new generations for future challenges and successful functioning in a society. As teachers acquire competencies through lifelong learning that will help them work with students, the contents and the activities of the Red Cross could make a good foundation and support during the teaching process.

During the implementation of the Red Cross activities, students were willing to cooperate with each other, but also adopted and understood the importance of certain procedures. In addition, they adopted proper patterns of behavior and thus showed responsibility for their own health. The teachers who followed the workshops have implemented new content into their work and they will certainly use it in the near future.

Key words: activities, The Croatian Red Cross, integration, correlation, teacher

Sadržaj

| | |
|--|----|
| SAŽETAK..... | IV |
| SUMMARY..... | V |
| 1. UVOD | 7 |
| 2. HRVATSKI CRVENI KRIŽ..... | 8 |
| 2.1. Međunarodni Pokret Crvenog križa i Crvenog polumjeseca..... | 8 |
| 2.1.1. Povijest Pokreta | 8 |
| 2.1.2. Temeljna načela Pokreta | 9 |
| 2.2. Povijest Hrvatskog Crvenog križa..... | 11 |
| 2.3. Djelatnosti Hrvatskog Crvenog križa | 12 |
| 2.4. Mladi i volonteri Hrvatskog Crvenog križa | 13 |
| 3. AKTIVNOSTI CRVENOG KRIŽA U ŠKOLOVANJU UČITELJA | 15 |
| 3.1. Utjecaj aktivnosti na rad učitelja i učenika | 17 |
| 3.1.1. Evaluacija odrađenih aktivnosti s učenicima i učiteljima..... | 19 |
| 3.2. Korelacija i integracija aktivnosti Crvenog križa u Nacionalnom kurikulumu | 24 |
| 3.2.1. Nastavni predmeti | 26 |
| 3.2.2. Međupredmetne teme | 30 |
| 3.2.3. Izvannastavne i izvanškolske aktivnosti | 34 |
| 3.3. Prijedlog aktivnosti | 35 |
| 4. SURADNJA HRVATSKOG CRVENOG KRIŽA I FAKULTETA ZA ODGOJNE I OBRAZOVNE ZNANOSTI | 43 |
| 5. ZAKLJUČAK..... | 45 |
| 6. LITERATURA | 46 |

1. UVOD

Najveća humanitarna organizacija u Republici Hrvatskoj je Hrvatski Crveni križ. Svoje djelovanje ostvaruje kroz Središnji ured u Zagrebu te kroz 131 društvo Hrvatskog Crvenog križa u općinama, gradovima i županijama. U službi je humanosti svim ljudima u potrebi te djeluje u izvanrednim situacijama. Vodi službu traženja i spaja razdvojene članove obitelji. Nadalje, veliku pozornost pridaje zdravlju, pa tako zajednički uči stanovnike svih dobnih skupina prvoj pomoći. Mlade i volontere odgaja u duhu humanosti te na taj način pridonosi razvoju humanijeg društva. Uz sve to, značajne aktivnosti Hrvatskog Crvenog križa su i rad s ovisnicima, dobrovoljno darivanje krvi, prevencija trgovanja ljudima i mnoge druge aktivnosti.

S navedenim se aktivnostima susrećemo u svakodnevnom životu te nam nisu toliko nepoznate teme. Štoviše, brojne su aktivnosti primjenjive u radu s djecom u školi. Na koje načine aktivnosti mogu utjecati na rad učitelja i učenika neke su od sastavnica o kojima ću pisati.

Odgaj i obrazovanje teže suvremenijim pristupima učenja, ali i promjenama kako bi se zadovoljile današnje potrebe učenika. Stoga je potrebno provoditi integraciju i korelaciju u nastavnom procesu. Budući da su brojne aktivnosti Crvenog križa namijenjene za djecu mlađe školske dobi, učitelji imaju na raspolaganju brojnu literaturu s kojom mogu provoditi radionice prilagođene učenicima od prvog do osmog razreda osnovne škole.

Svrha mog diplomskog rada je istražiti koliko sudjelovanje na radionicama, predavanjima, terenskim radovima doprinose školovanju učitelja. Ima li utjecaja na rad učitelja te kakve su povratne informacije učenika na sadržaje Crvenog križa. Također ću predložiti aktivnosti koje se mogu integrirati i korelirati u nastavni sadržaj.

2. HRVATSKI CRVENI KRIŽ

2.1. Međunarodni Pokret Crvenog križa i Crvenog polumjeseca

Na koji je način rođena iznimno značajna ideja o stvaranju međunarodne organizacije kojoj je cilj ublažavanje, a prije svega sprječavanje bijede i patnje u svijetu opisano je u sljedećim ulomcima.

2.1.1. Povijest Pokreta

Osnivač Međunarodnog pokreta Crvenog križa i Crvenog polumjeseca je Jean Henry Dunant. U namjeri da sklopi posao s francuskim carem Napoleonom III. „1859. godine našao se na bojnopolju kod Solferina, u sjevernoj Italiji gdje je u tijeku bila bitka između austrijskih snaga i snaga francusko-sardinijskog saveza“ (Hrvatski Crveni križ, 2017, str. 15). Patnja koju je tada proživio i vidio na bojnopolju, izmijenila mu je njegov život. Uz suradnju mještana organizirao je pomoć u crkvi nedaleko od Solferina. Dunant je skupa s mještanima njegovao ranjene te koristio svaki tren prilikom razgovora s vojnicima kako bi im olakšao bol i patnju. Osim što je tada stvorio temelje Crvenog križa, započeo je provedbu prve pomoći i službe traženja što će poslije biti jedne od osnovnih djelatnosti Pokreta.

Henry Dunant svoje je doživljaje opisao u knjizi „Sjećanje na Solferino“. U njoj posebno ističe da je potrebno osnovati nacionalna društva koja bi educirala dobrovoljce (volontere) za pomoć u ratu i ističe kako je potrebno zaštititi ranjenike bez obzira kojoj strani u sukobu pripadaju. Knjiga je uzburkala čitavu Europu, posebno vodeće političare (Hrvatski Crveni križ, 2018).

Godine 1901. dobio je prvu Nobelovu nagradu za mir te je na taj način postao cijenjen i hvaljen u cijelom svijetu. Međutim bogatstvo i raskoš što mu je osiguravala Nobelova nagrada i ostale ponude nisu ga zanimale. „Nije zadržao novac za sebe, već ga je poklonio Crvenom križu i drugim humanitarnim organizacijama za pomoć siromašnima“ (HCK, 2018, str. 6).

Henry Dunant umro je 30. listopada 1910. godine, potpuno zaboravljen od svijeta. Zahvaljujući njemu vizija o Pokretu i dalje živi sve do danas.

Kao „datum Dunantovog rođenja, 8. svibnja, u čast Henryju Dunantu u cijelom svijetu obilježava se Svjetski dan Crvenog križa i Crvenog polumjeseca i njime započinje Tjedan Crvenog križa koji se obilježava od 8. do 15. svibnja“ (HCK, 2017, str. 6).

2.1.2. Temeljna načela Pokreta

U ovo vrijeme u gotovo svim zemljama svijeta postoje nacionalna društva Crvenog križa. Sve članove ujedinjuje ista zamisao i načela djelovanja koji su ključni faktori u očuvanju načela Pokreta. Osnovna načela Međunarodnog pokreta Crvenog križa i Crvenog polumjeseca usvojena su 1965. godine u Beču na 20. Međunarodnoj konferenciji Crvenog križa (Hrvatski Crveni križ, 2018).

Humanost, nepristranost, neutralnost, neovisnost, dobrovoljnost, jedinstvo i univerzalnost temeljna su načela Pokreta Crvenog križa i Crvenog polumjeseca.

Humanost je temeljno načelo koje nastoji spriječiti i ublažiti ljudsku patnju te mu je svrha zaštititi život i zdravlje pojedinca. Pokret promiče prijateljstvo, uzajamno razumijevanje, suradnju i trajan mir među svim narodima.

Načelo koji ne pravi razlike prema rasi, vjerskom uvjerenju, nacionalnosti, klasnoj pripadnosti ni političkim nazorima je nepristranost. Nastoji ublažiti patnje pojedinaca i dati prednost najhitnijim slučajevima nesreće.

Načelo neutralnosti zahtijeva od Pokreta da se ne smije upuštati u rasne, vjerske, političke ili ideološke rasprave niti opredjeljivati u neprijateljstvima kako bi sačuvao povjerenje svih.

Nacionalna društva pomoćna su tijela humanitarnih službi i izložena zakonima svojih država. No, i dalje moraju očuvati svoju autonomiju kako bi u svakom trenutku mogla funkcionirati u skladu s načelima Pokreta. To predstavlja načelo neovisnosti.

Dobrovoljnost je načelo koji postoji radi pružanja pomoći te ga ne pokreće želja za dobitkom.

Načelo jedinstvo znači da u „svakoj zemlji može biti samo jedno društvo Crvenog križa ili Crvenog polumjeseca“ (HCK, 2018, str. 12). Ono mora provoditi humanitarni rad na čitavom području gdje djeluje te biti otvoreno svima.

Univerzalnost je načelo gdje međunarodni pokret Crvenog križa i Crvenog polumjeseca djeluju diljem svijeta. Sva društva imaju jednak položaj i dijele jednake dužnosti i obaveze međusobnog pomaganja.

Godine 2020. obilježava se 55 godina od „usvajanja sedam temeljnih načela Međunarodnog pokreta Crvenog križa i Crvenog polumjeseca“ (HCK, 2018, str. 19).

2.2. Povijest Hrvatskog Crvenog križa

Godine 1878. u Zagrebu, Dubrovniku i Zadru osnovane su prve dobrovoljne udruge u Hrvatskoj koje su svoje djelovanje provodile u skladu s međunarodno prihvaćenim načelima Pokreta.

„Od 1878. do 1918. godine Hrvatski Crveni križ djeluje u sklopu Crvenog križa na području Austrougarske monarhije nakon čega do 1941. godine djeluje u sklopu Crvenog križa Kraljevine Slovenaca, Hrvata i Srba te kasnije Kraljevine Jugoslavije“ (HCK, 2018, str. 18). Tijekom Prvog svjetskog rata djelovalo je trideset pet bolnica Crvenog križa od kojih je najveća i najpoznatija bila u Zagrebu. „Pomoć u organiziranju Crvenog križa u Zagrebu pružio je Američki Crveni križ“ (HCK, 2018, str. 35).

1922. godine osnovan je Podmladak Hrvatskog Crvenog križa koji neprekidno djeluje od osnutka pa do danas. Rad mladih privremeno je prekinut tijekom Drugog svjetskog rata i Domovinskog rata.

Prva akcija dobrovoljnog davanja krvi u organizaciji Hrvatskog Crvenog križa održana je 25. listopada 1953. godine u Željezari Sisak. Dvadeset godina kasnije, 1973. godine započela je tradicionalna sabirna akcija „Solidarnost na djelu“ koja se provodi sve do danas kao zajednička akcija društava Crvenog križa u Hrvatskoj. Osnovna ideja akcije jest prikupljanje odjeće, obuće, hrane i novca za potrebite.

„Od 1991. godine Hrvatski Crveni križ djeluje kao samostalno nacionalno društvo Republike Hrvatske“ (HCK, 2018, str. 18). U studenom 2017. godine izabran je za člana Glavnog odbora Međunarodne federacije društava kao jedno od pet nacionalnih društava iz regije Europe. Na taj je način dobio priliku sudjelovati u donošenju važnih odluka.

2018. godine Hrvatski Crveni križ obilježava „140 godina postojanja i djelovanja na teritoriju Republike Hrvatske te 25 godina otkako je Hrvatski Crveni križ postao dio Međunarodnog pokreta Crvenog križa i Crvenog polumjeseca“ (HCK, 2018, str. 18).

2.3. Djelatnosti Hrvatskog Crvenog križa

Služba traženja, uz prvu pomoć, jedna je od najstarijih djelatnosti HCK. Aktivnosti se provode od 1878., otkada zapravo i Crveni križ aktivno sudjeluje u svim zbivanjima na ovim prostorima. Služba traženja je najaktivnija u situacijama kada su članovi obitelji razdvojeni ili nemaju vijesti o obitelji. Također sudjeluje na prostorima međunarodnih migracija te uslijed oružanog sukoba, prirodnih nepogoda i nesreća izazvanih ljudskim djelovanjem ili drugih situacija koje zahtijevaju humanitarno djelovanje. Tijekom migrantske krize 2015./16. godine Hrvatski Crveni križ spojio je gotovo 1 600 obitelji razdvojenih duž Balkanske migrantske rute. 30. kolovoza obilježava se Međunarodni dan nestalih (HCK, 2018).

Prva pomoć jedna je od osnovnih djelatnosti Crvenog križa više od 150 godina. Oko 3 500 tečajeva održi se svake godine „na kojima se osposobi za pružanje prve pomoći oko 50 000 ljudi raznih dobni skupina, od kandidata za vozače, radnika do djece i volontera“ (HCK, 2018, str. 21). Redovnom edukacijom nastoji se osposobiti što veći broj osoba za pružanje prve pomoći pa se na taj način organiziraju natjecanja. Cilj natjecanja jest provjera primjene prve pomoći u edukaciji i praksi.

Dobrovoljno davanje krvi djelatnost je koju je utemeljio Hrvatski Crveni križ u Republici Hrvatskoj. Organizira i provodi akcije, okuplja dobrovoljne davatelje krvi i vodi evidenciju o njima te najvažnije, promiče dobrovoljno davanje krvi. Osoba koja daruje krv, plazmu ili druge krvne sastojke na načelu dobrovoljnosti, besplatnosti, solidarnosti i anonimnosti jest dobrovoljni davatelj krvi. S ciljem jačanja svijesti o važnosti darivanja krvi, „14. lipnja obilježava se Svjetski dan dobrovoljnih davatelja krvi“ (HCK, 2018, str. 22).

Nadalje, treba napomenuti kako Hrvatski Crveni križ provodi različite programe za zaštitu zdravlja i prevencije bolesti. Neki od njih su programi prevencije i borbe protiv širenja HIV/AIDS-a, prevencije ovisnosti i kroničnih nezaraznih bolesti, prevencije i suzbijanja tuberkuloze. Također, bitna uloga HCK tijekom iznenadnih pojava novih bolesti i zdravstvenih prijetnji uzrokovanih kriznim situacijama poput potresa, poplave, oružanih sukoba ili klimatskih promjena je biti podrška zdravstvenom sustavu u dijelu zdravstvene zaštite.

Kroz različite aktivnosti i socijalne programe koje provodi HCK, pruža se pomoć osobama koje su socijalno ugrožene i osobama koje se nalaze u nepovoljnim okolnostima, osobnim ili obiteljskim. Programi su najvećim dijelom usmjereni prema četiri skupine, a to su djeca i mladi, starije osobe i umirovljenici, nezaposlene osobe i osobe s invaliditetom (HCK, 2018.)

2.4. Mladi i volonteri Hrvatskog Crvenog križa

Razvijanje osjećaja humanosti, suosjećanja, tolerancije i razumijevanja među mladima svrha je rada s djecom i mladima. Uključivanje što većeg broja mladih u različite aktivnosti i programe Crvenog križa jedna je od glavnih zadaća Hrvatskog Crvenog križa. Na taj se način mladima omogućuje stjecanje novih znanja i vještina, kvalitetnije provođenje slobodnog vremena, ali i priprema za ulazak u svijet odraslih kao ravnopravni pojedinci.

1922. godine osnovan je pomladak Hrvatskog Crvenog križa u Zagrebu, a zatim u Osijeku, Splitu i Dubrovniku. Zadaci mladih HCK obuhvaćaju zdravstveni odgoj, razvijanje socijalne svijesti i odgoj za humanost. Odgoj za humanost podrazumijeva razvijanje osjećaja solidarnosti i poštivanje ljudskog bića i života u miru i ljubavi. Zdravstvenim odgojem nastoji se mladima ukazati na opasnosti i štetnosti za zdravlje te poticati i osposobiti za pružanje prve pomoći i samopomoći (HCK, 2017). Organiziraju se različiti oblici međusobnog pomaganja gdje se razvijaju komunikacijske vještine i odgovorno ponašanje prema sebi i zajednici. Navedene zadaće postižu se na predavanjima i radionicama Crvenog križa te samom provedbom naučenog u praksi.

Svaka mlada osoba koja želi dio svog slobodnog vremena posvetiti radu Crvenog križa, prihvaćajući načela rada Crvenog križa, može biti član mladih Crvenog križa. Posebni oblici organiziranja rada mladih su klubovi mladih, na kojima se osposobljavaju mladi članovi za provođenje aktivnosti HCK i terenske jedinice gdje se osposobljavaju mladi za sudjelovanje u slučaju katastrofa. Ovisno o potrebama sredine u kojoj djeluje, svaka organizacija mladih posebno utvrđuje svoj program rada mladih. Svako društvo mladih HCK utvrđuje s kojima se problemima suočavaju i na koji će ih način riješiti, pa tako svaka aktivnost može imati mnogo sadržaja i više načina oblika rada.

Mladima su pružene mogućnosti sudjelovanja na međunarodnim kampovima, od kojih su najznačajniji kamp mladih „Atlantis“, kamp za mlade u Austriji i Akademija za mlade Bugarskog Crvenog križa.

Od 1996. godine održavaju se natjecanja mladih HCK. Danas se natjecanje organizira u suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje jer je to natjecanje učenica i učenika osnovnih i srednjih škola. Provođa se na školskoj/općinskoj/gradskoj, međužupanijskoj i državnoj razini. „Sadržaj natjecanja obuhvaća provjeru znanja o Međunarodnom pokretu Crvenog križa i Crvenog polumjeseca, Hrvatskom Crvenom križu, međunarodnom humanitarnom pravu, Ženevskim

konvencijama te ljudskim pravima i pravima djeteta, ali i provjeru znanja i vještina iz pružanja prve pomoći“ (HCK, 2018, str. 36).

Osobe koje dobrovoljno ulažu svoje vrijeme, trud, znanje i vještine u aktivnosti Crvenog križa su volonteri Hrvatskog Crvenog križa. Rade za opću dobrobit ili dobrobit druge osobe, ali bez postojanja uvjeta isplate novčane naknade ili potraživanja druge koristi za obavljeno volontiranje. Volonteri mogu biti osobe starije od 18 godina, osobe mlađe od 18 godina, ali uz suglasnost roditelja ili skrbnika te njihovo volontiranje uključuje obavezan nadzor i podršku. Također, volonteri mogu biti osobe mlađe od 15 godina te se takva vrsta volontiranja naziva Odgoj za volontiranje (HCK, 2017).

Volonteri se razvrstavaju u tri kategorije, a to su volonteri, volonteri-specijalisti i volonteri-spontani. Hrvatski Crveni križ omogućuje volonterima sudjelovanje na Osnovnom stupnju edukacije volontera u skladu s njihovim interesima.

Hrvatski Crveni križ prepoznaje važnost volonterskog rada i promocije volonterstva, pa povodom toga vrši dodjelu godišnjih priznanja. Nagrađivanje volontera se vrši u tri kategorije, a to su „volonter godine“, „volonterski tim godine“ i „posebno volontersko priznanje“ (HCK, 2018).



Slika 1. Zahvala volonterima

Preuzeto sa <https://www.hck.hr/novosti/volonteri-vi-uistinu-mijenjate-svijet/10379>

3. AKTIVNOSTI CRVENOG KRIŽA U ŠKOLOVANJU UČITELJA

Pitanje odgoja i obrazovanja smatra se jednim od najvažnijih za daljnji napredak čovječanstva. Što činiti i kako pripremati nove generacije za buduće izazove i uspješno sudjelovanje u budućem društvu postaje sve bitnije. Posebna se pozornost posvećuje življenju prava i odgovornosti u svakodnevnim situacijama i aktivnostima djece. Djeca školske dobi brzo uče, usvajaju određene navike te razvijaju različite vještine posve prirodno. Stoga je od posebne važnosti odgovornost i uloga odraslih, ozračje i načini usvajanja određenih znanja, vještina i stavova, ali i sama kvaliteta odgojno-obrazovnog konteksta.

U suradnji s gradskim društvom Crvenog križa, svaki učitelj/učiteljica ima priliku svoje učenike detaljnije upoznati s radionicama i aktivnostima najveće humanitarne organizacije u svijetu. Uključenost učenika je važna jer se vještine demokratskog građanstva razvijaju prvenstveno ako učenik sudjeluje u aktivnostima koje se baziraju na strategijama aktivnog učenja i djelovanja. Pritom treba pripaziti da se izbjegne manipulacija učenika, točnije onih situacija u kojima su učenici naoko aktivni, ali u stvarnosti ne znaju cilj i svrhu sudjelovanja u određenim aktivnostima. S obzirom na to da djeca uče cjelovito, važan je cjelokupni kontekst, doživljaj te osjećaji koji se pritom stvaraju. „Emocionalna angažiranost i obojenost pri učenju te uključenost cijelog tijela značajno utječu na trajno pamćenje, reakcije, načine djelovanja, usvojene vrijednosti i cjelokupno ponašanje“ (Hrvatski Crveni križ, 2017, str. 12).

Na primjer, kad je riječ o učenju o ljudskim pravima i usvajanju humanih vrednota, polaziti će se od onoga što je učenicima najbliže, što se izravno odnosi na njihov život i odgovara na njihove temeljne potrebe, a čini prava djeteta. Učenici o svojim pravima najbolje uče tako što žive u uvjetima gdje se ta prava poštuju. Iz tog je razloga odgojno-obrazovni kontekst, koji uključuje materijalne uvjete i međusobne odnose učenika, od velike važnosti za razvoj učenika. Kvalitetno osmišljeno i pripremljeno okruženje za učenje i razvoj otvara mogućnost za usvajanje znanja, razvoj socijalnih vještina i kompetencija. Stoga brojne aktivnosti i radionice Crvenog križa mogu biti osnova, ali i izazov svakom učitelju.

Neke od edukacija koje nudi Hrvatski Crveni križ su zaštita djece izbjeglica, programi zdravstvene zaštite, nasilje zasnovano na rodu i spolu, upoznavanje s opasnošću od mina i eksplozivnih ostataka iz rata, osnovni tečaj prve pomoći i brojne druge. Novija edukacija koja je održana bila je online o Koronavirusu – osnovnim znanjima i preventivnim mjerama.

Edukacija zaštita djece izbjeglica može pomoći učitelju da stekne „znanja i vještine rada s djecom s različitom kulturološkom pozadinom“ (HCK, 2017, str. 20). Učitelj će moći prepoznati i razlikovati djecu koja proživljavaju traumu od zlostavljane djece. Razumjet će važnost koordinacije s drugim organizacijama po pitanju zaštite djece i kako rad pomagača može utjecati na zaštitu djece.

Istraživanje humanitarnog prava je edukacija „namijenjena prosvjetnim djelatnicima, djelatnicima i volonterima društava Hrvatskog Crvenog križa uključenih u provedbu programa u osnovnim i srednjim školama, klubovima mladih i drugim institucijama“ (HCK, 2017, str. 16). Program edukacije obuhvaća temeljna znanja o humanitarnom pravu, ljudskim pravima te pravima djece.

Nadalje, brojne aktivnosti pridonose da se razvije stav koji se temelji na humanim društvenim vrijednostima. Zato su od velike važnosti aktivnosti koje se s učenicima planiraju i organiziraju te koje polaze od životno važnih pitanja vezanih uz prava djeteta i načina na koje djeca, odnosno učenici sudjeluju u njihovu pojašnjavanju i rješavanju.

Treba napomenuti kako, citiram; „Sve je više osposobljenih nastavnika za edukaciju učenika o prvoj pomoći u školama“ (Čačić, 2009). Prednosti toga su to što prva pomoć ulazi u ravnopravni položaj sa ostalim predmetima te je veća motivacija za učenje, to jest sadržaj i način prenošenja znanja prve pomoći motivira učenike od najmlađe dobi. Razne druge aktivnosti Crvenog križa, osim što su zanimljive i poučne, korisne su za daljnji odgoj i obrazovanje učenika. Sadržaji Crvenog križa postižu integraciju i korelaciju sadržaja u nastavne predmete od 1. do 8. razreda osnovnoškolskog obrazovanja.

Možemo zaključiti kako su brojne i različite edukacije koje nudi Hrvatski Crveni križ. Također postoje razni priručnici u kojima učitelji mogu pronaći aktivnosti za očuvanje i zaštitu zdravlja, sigurnosti djece, osobito u širem socijalnom kontekstu, te u posebnim, za život opasnim situacijama. U suvremenom svijetu učenici se susreću s nizom socijalnih isključivanja zbog širenja različitih predrasuda i stereotipa koji se, nažalost, prenose i na mlađe generacije. U tom smislu važno je među učenicima poticati humanizam i toleranciju kroz niz aktivnosti za stjecanje osnovnih humanih vrednota. Okruženje u kojemu učenik „ima priliku izraziti svoje mišljenje, koje se čuje i uvažava, osnažuje ga za djelovanje i uspostavljanje odnosa temeljenih na daljnjem školovanju i suživotu“ (HCK, 2017, str. 20).

3.1. Utjecaj aktivnosti na rad učitelja i učenika

Obrazovanje i cjeloživotno učenje temeljni su pokretači razvoja svakog pojedinca, kako učenika tako i učitelja, ali i samog društva u cjelini. Izvršavanjem aktivnosti učenici uče aktivno kroz iskustvo što im omogućuje razumijevanje i kritičko promišljanje svega što ih okružuje. Jedna od bitnijih zadaća osnovnoškolskog odgoja i obrazovanja učenika jest usmjeravanje na prave vrijednosti života, na promicanje jednakosti među svim ljudima, poštivanje te nadopunjavanje svojih intelektualnih sposobnosti kroz život (HCK, 2017).

Veliku ulogu u odgoju djece i mladih ima škola te većinu svoga vremena djeca provode u školi pa je važno osigurati im što pozitivniji utjecaj na njihov odgoj i razvoj. To se može postići integracijom sadržaja, korelacijom ishoda nastavnih predmeta te stalnom motivacijom učenika za sadržaje koje i ne mogu pronaći u svojim udžbenicima, ali ipak mogu steći potrebna znanja i vještine za humaniji, zdraviji i sigurniji život kroz igru, radionice i aktivnosti Crvenog križa. Ipak je sam proces učenja potrebno unaprijed osmisliti i prilagoditi učenikovim potrebama, načinima i strategijama učenja.

Osim što aktivnosti Crvenog križa obogaćuju učiteljima nastavne sadržaje, olakšavaju im izvođenje nastave. Nakon provedenih aktivnosti i radionica, učenici postaju svjesniji svojih prava, razvijaju samopoštovanje te stvaraju pozitivnu sliku o sebi. To im stvara osjećaj sigurnosti u susretu s novim ljudima i iskustvima. Razvijali su maštu i kreativnost te su poticali različite oblike pronalaženja rješenja.

Nadalje se nalaze mišljenja i stavovi učitelja razredne nastave i profesora srednje škole kako su aktivnosti Crvenog križa utjecale na njihov rad s učenicima.

„Edukacija djece o ljudima koji napuštaju svoje krajeve zbog rata, neimaštine, socijalnih prilika u potrazi za boljim životom je odraz političkih nemira u okruženju. Djeci je teško objasniti što je rat, ali kroz njihovo područje prolaze ljudi i djeca u čijim zemljama vlada neimaština i ratni sukobi. Kad se s djecom razgovara na pravilan način razvit će se empatija, prije svega tolerancija spram ljudi druge vjere, boje kože i jezika. Učenicima sam prepričavala detalje o putu, patnji, neimaštini, neizvjesnosti djece njihove dobi, kako su ta djeca bez krova nad glavom, putuju iz dalekih zemalja, vrlo dug vremenski period i bez sigurnog odredišta.“

P. V., učiteljica OŠ Ivan Goran Kovačić Vinkovci

„Nema ništa vtjednije nego spasiti život, a to se može učiniti učenjem o pravilnom pružanju prve pomoći kao i darivanjem krvi. Na taj način vlastitim primjerom učenike potičem na sudjelovanje na natjecanjima Crvenog križa i dobrovoljnom darivanju krvi koje često zna biti organizirano u prostorijama naše škole.“

D. B., profesor Srednje strukovne škole Vinkovci

„Kao dugogodišnji volonter, sudjelovala sam na seminarima i edukacijama koje organizira Hrvatski Crveni križ gdje su nas educirali psiholozi i liječnici. Nakon radionica, bila sam spremna održati edukacije i praktičnu nastavu s učenicima čije su škole i mjesta stanovanja u blizini minski sumnjivih područja Republike Hrvatske. S djecom sam nebrojeno puta ponovila koji su znakovi za obavijesti zabrane prilaska i slučajnog uzimanja u ruke nepoznatih predmeta jer svaka igra ne mora završiti osmijehom.

Crveni križ nam je omogućio edukacije koje se nažalost događaju i u našem okruženju, a to je trgovanje ljudima. Ne događa se to samo starijima, već i maloljetnoj djeci pa sam s učenicima odradila tijekom nastavnog Sata razrednika i Prirode i društva o ponašanju kada im prilazi nepoznata osoba u pokušaju prijevare, obmane, davanja slatkiša i sl.

Tijekom izvođenja slobodnih aktivnosti u školi, iz generacije u generaciju potičem zainteresirane učenike za sudjelovanje u natjecanju jer je natjecanje Crvenog križa doista specifično za razliku od svih drugih natjecanja u RH jer članovi ekipe mogu sudjelovati samo jednom tijekom osnovnoškolskog obrazovanja i samo jedanput tijekom srednjoškolskog obrazovanja. To znači da svake godine iznova treba učiti nove učenike istim vještinama jer je to jedini način proširivanja humanih vještina i znanja.“

M. V., učiteljica OŠ Zrinskih Nuštar

„S učenicima sam skupila višak drvenih bojica, likovnih mapa, školskog pribora i materijala, pa sve do igračaka, slikovnica i knjiga te smo donirali učenicima OŠ Gunja. Svaka je učiteljica sudjelovala u akciji prikupljanja stvari za svakodnevni život njihovih obitelji. Uz svaku donaciju pisane su tople poruke učenika učeniku. Nakon sanacije i tijekom ljeta, održavala sam radionice sa djecom u „kontejnerskom“ naselju (privremenom smještaju) dok su se njihovi domovi obnavljali. Provodili smo vrijeme skupa kroz igre, aktivnosti i natjecanja, samo da im

se odvuče pozornost od prošlih događaja. U suradnji s Crvenim križem dogovarala sam termine, mjesto i vrijeme radionica.“

L. J., učiteljica OŠ Ivan Goran Kovačić Vinkovci

„Jedna od interaktivnih radionica i predavanja koje sam održala je bila „Upravljanje kućnim budžetom“ gdje sam mladima nastojala podići razinu znanja o upravljanju vlastitim financijskim sredstvima. To sam primijenila osobno te sam čak na roditeljskom sastanku odradila određenu temu. Roditelji su također imali pozitivne povratne informacije.“

N. K., učiteljica OŠ Antun Gustav Matoš Vinkovci

Možemo zaključit kako aktivnosti Crvenog križa pozitivno utječu na rad učitelja i učenika. Učitelji cjeloživotnim obrazovanjem stječu dodatne kompetencije koje im pomažu u radu s učenicima.

3.1.1. Evaluacija odrađenih aktivnosti s učenicima i učiteljima

Tijekom pohađanja stručno-pedagoške prakse imala sam priliku provesti razne aktivnosti Crvenog križa pred učiteljima i učenicima koji su pokazali veliki interes za nova znanja i vještine. Nadalje, na sljedećim fotografijama su učenici 2. razreda i njihovi radovi zabilježeni tijekom provođenja aktivnosti Crvenog križa. Privola i pristanak roditelja su potpisani u dogovoru s učiteljicom za objavljivanje učeničkih fotografija te njihovih radova.



Slika 2. Učenci crtaju autoportret



Slika 3. Autoportreti učenika



Slika 4. Učenci bacaju kocku te govore svoje vrline



Slika 5. Učenci izvršavaju aktivnost „Paukova mreža“



Slika 6. Učenci izvršavaju aktivnost „Potres“

Učitelji su promatrali, sudjelovali i upijali ideje koje će moći primjenjivati u svojem budućem radu. Primijetila sam pozitivan utjecaj, kako na učitelje, tako i na učenike. Učenci su međusobno surađivali, manje se svađali tijekom izvođenja određenih aktivnosti, razvijali empatiju, odnosno spoznali su o važnosti poštivanja pravila zajednice i prihvaćanja odgovornosti. Učitelji su tijekom provođenja aktivnosti mogli primijetiti potencijalne probleme s kojima se učenici susreću u svom razredu.

Također sam provela niz aktivnosti i radionica u 4. razredu te sam sudjelovala na pripremama učenika 8. razreda za gradsko natjecanje Crvenog križa.

Učenci drugih razreda s oduševljenjem su prihvatili pripremljene aktivnosti. Čak su određene aktivnosti tražili i da ih uzastopno ponavljamo. Svrha radionica i aktivnosti je ispunjena, a rezultati su potvrđeni pozitivnim stavom i pohvalama učitelja i učenika.

U području humanih vrednota provela sam aktivnosti: autoportret s kockicama, paukova mreža, mreža u kvaru i crtaj što si čuo. Cilj je bio kod učenika osvijestiti osobne snage i kapacitete, razviti i unaprijediti socijalne, emocionalne kompetencije i vještine, osjećaj humanosti, tolerancije, poštivanja različitosti, suosjećanja te odgovornosti za sebe i zajednicu. Na primjer, cilj aktivnosti autoportret s kockicama jest da učenici prouče i opišu svoj vanjski izgled i svoje osobine, što će im pomoći u prihvaćanju različitosti sebe i drugih. Učenci su se tijekom provođenja radionica bili opušteni, razvijali su maštu i kreativnost te su jačali međusobne odnose u razredu. Najviše im se sviđjela aktivnost paukova mreža gdje su morali međusobno surađivati i skupa pronalaziti najbolje rješenja kako bi u potpunosti izvršili zadatak.

U području zaštite zdravlja, učenicima sam izvela i pokazala postupke prve pomoći. No, prije postupaka prve pomoći, učenici su kroz igru zapamtili broj žurnih službi i način vođenja razgovora s operaterom. Radionicom prve pomoći, sukladno Kurikulumu zdravstvenog odgoja i obrazovanja, učenici su naučili o osnovama prve pomoći i preuzimanju odgovornosti za vlastito i tuđe zdravlje. Pojedini učenici su se već susreli s postupcima prve pomoći te su kroz radionicu usavršili svoja znanja.

Sudjelujući na pripremama za gradsko natjecanje Crvenog križa, upoznala sam se s teorijom i praksom s kojom će se učenici osmih razreda predstaviti na natjecanju. Teorija obuhvaća povijest Pokreta Crvenog križa, poznavanje ljudskih prava i prava djeteta te prve pomoći. Znanje prve pomoći pokazuje se na praktičnim radilištima s realistično prikazanim situacijama i ozljedama. Učenici najviše vole raditi praktični dio koji obuhvaća pružanje prve pomoći. Na radilištima na kojima su se učenici predmetne nastave učili i vježbali, manekeni su bili učenici razredne nastave koji su također voljeli biti dio tih aktivnosti. Pripreme za natjecanje rezultirale su zavidnom razinom znanja i vještina.

Učenici su izrazili veliko oduševljenje provedenim radionicama, žele se ponovno uključivati u isti program te smatraju da su naučili nešto novo.

3.2. Korelacija i integracija aktivnosti Crvenog križa u Nacionalnom kurikulumu

Učitelji imaju vrlo značajnu ulogu u provođenju korelacije i integracije unutar razredne nastave. Od njih se očekuje spremnost za prepoznavanje potreba učenika u smislu povezivanja određenih tema među predmetima. U odgojno-obrazovnom radu korelacija predstavlja povezivanje različitih nastavnih predmeta u jednu cjelinu. „Primjena korelacije u nastavi omogućava učenicima lakše učenje i razumijevanje te shvaćanje suodnosa među predmetima“ (Matijašević i Matijašević, 2020, str. 4).

Pojmovi integracija i korelacija međusobno su povezani. Omogućuju učenicima da sva znanja koja su stekli kroz svoje obrazovanje oblikuju u jednu zajedničku cjelinu. Integracija podrazumijeva tematski sadržaj jednog nastavnog područja koji ostvaruje isti ili sličan tematski sadržaj drugog područja.

Glavne aktivnosti koje provodi Crveni križ su „prva pomoć, dobrovoljno davanje krvi, služba traženja, volontiranje, zaštita i promicanje zdravlja, socijalna skrb, priprema i odgovor na krize, spašavanje života na vodi, ekološka zaštita, azil i migracije, psihosocijalna podrška te trgovanje ljudima“ (HCK, 2018, str. 10).

Hrvatski Crveni križ često organizira raznolike aktivnosti kojima je cilj popularizacija prve pomoći i ukazivanje na važnost pravilnog načina pružanja prve pomoći. U sklopu edukativnih programa, HCK je objavio aplikaciju za mobilne telefone „Prva pomoć“ koju svi mogu koristiti kao poticaj i podsjetnik na naučena znanja i vještine.

Služba traženja obuhvaća niz postupaka gdje je cilj sprječavanje razdvajanja i nestanka osoba te održavanje kontakata između razdvojenih članova obitelji zbog prirodnih katastrofa ili drugih utjecaja. Volontiranje potiče ljude na razvoj empatije, odgovornosti čovjeka prema čovjeku te samim time promiče povjerenje i uzajamnost.

Jedan od glavnih ciljeva rada Hrvatskog Crvenog križa je zaštita zdravlja, prevencija bolesti i podizanje zdravstvene i ekološke kulture građana. Želi se omogućiti „siguran život za bolje zdravlje svakog pojedinca i zajednice, unaprijediti postojeće kapacitete za pripremu i odgovor na iznenadne izazove kako bi se spriječile zdravstvene posljedice uzrokovane prirodnim ili ljudskim događanjima, kao što su potresi, poplave, klimatske promjene, oružani sukobi“ (HCK, 2018, str. 29).

Humanitarni programi „usmjereni su na prikupljanje i podjelu materijalnih i financijskih dobara koja su namijenjena socijalno osjetljivim skupinama, s ciljem zadovoljavanja njihovih osnovnih životnih potreba“ (HCK, 2018, str. 32). Ono čime se nastoji pružiti pomoć osobama koje su socijalno ugrožene su socijalni programi.

Hrvatski Crveni križ posebno naglašava aktivnosti u kojima se priprema i djeluje u kriznim situacijama što uključuje pomoć u oporavljanju zajednicama. Oporavak zna biti vrlo dugotrajan i spor kad su pogođeni ratom, prirodnim ili tehničko-tehnološkim katastrofama najosjetljiviji dijelovi stanovništva. Stoga je ublažavanje ljudske patnje u kriznim situacijama tema od posebnog značenja za HCK.

Služba spašavanja na vodi „provodi aktivnosti vezane uz povećanje razine sigurnosti te aktivnosti vezane uz zaštitu podmorja i priobalja“ (HCK, 2018, str. 37). Ekološka zaštita ima cilj razviti pozitivnu naviku očuvanja okoliša i postupanja s otpadom.

Postoje brojne radionice vezane uz navedene teme koje se mogu integrirati u nastavne sadržaje. Budući da sam najviše vremena provela u 1. i 2. razredu tijekom stručno-pedagoške prakse, navedeni odgojno-obrazovni ishodi su iz 1. odgojno-obrazovnog ciklusa.

3.2.1. Nastavni predmeti

| Nastavni predmet | Aktivnost Crvenog križa | Odgajno-obrazovni ishodi |
|------------------|---|--|
| Matematika | Ekološka zaštita | <p>„A.2.1. Služi se prirodnim brojevima do 100 u opisivanju i prikazivanju količine i redoslijeda.</p> <p>A.2.2. Koristi se rimskim brojkama do 12.</p> <p>A.2.3. Zbraja i oduzima u skupu prirodnih brojeva do 100.</p> <p>D.2.1. Služi se jedinicama za novac.</p> <p>D.2.3. Procjenjuje i mjeri vremenski interval.</p> <p>E.2.1. Koristi se podacima iz neposredne okoline.</p> <p>E.2.2. Određuje je li neki događaj moguć ili nemoguć“ (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2019)¹.</p> |
| Hrvatski jezik | Prva pomoć, Volontiranje, Socijalna skrb (Humanitarna pomoć i Socijalni programi), Ekološka zaštita, Psihosocijalna podrška | <p>„OŠ HJ A. 2. 1. Učenik razgovara i govori u skladu s temom iz svakodnevnoga života i poštuje pravila uljudnoga ophođenja.</p> <p>OŠ HJ A. 2. 2. Učenik sluša jednostavne tekstove, točno izgovara glasove, riječi i rečenice na temelju slušanoga teksta.</p> <p>OŠ HJ B. 2. 1. Učenik izražava svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnoga teksta i povezuje ih s vlastitim iskustvom.</p> <p>OŠ HJ A. 2. 5. Učenik upotrebljava i objašnjava riječi , sintagme i rečenice u skladu s komunikacijskom situacijom.</p> <p>OŠ HJ B. 2. 2. Učenik sluša/čita književni tekst i razlikuje književne tekstove prema obliku i sadržaju.</p> <p>OŠ HJ B. 2. 4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima književnoga teksta.</p> <p>OŠ HJ C. 2. 1. Učenik sluša/čita medijski tekst oblikovan u skladu s početnim opismenjavanjem i izdvaja važne podatke.</p> <p>OŠ HJ C. 2. 2. Učenik razlikuje medijske sadržaje</p> |

¹ Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Matematike za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj. (2019)., preuzeto s: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_146.html (20.6.2020.)

| | | |
|-------------------|--|---|
| | | primjerene dobi i interesu“ (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2019). ² |
| Priroda i društvo | Prva pomoć, Služba traženja, Volontiranje, Dobrovoljno davanje krvi, Zaštita i promicanje zdravlja (Higijena i zdravlje, Živjeti zdravo, Zaštita zdravlja od vrućina, Bolesti ovisnosti, Opasnosti od mina, Prevencija covid-19), Ekološka zaštita | <p>„A.2.1. Učenik uspoređuje organiziranost u prirodi i objašnjava važnost organiziranosti.</p> <p>A.2.2. Učenik objašnjava organiziranost vremena i prikazuje vremenski slijed događaja.</p> <p>A.2.3. Učenik uspoređuje organiziranost različitih zajednica i prostora dajući primjere iz neposrednoga okružja.</p> <p>B.2.1. Učenik objašnjava važnost odgovornoga odnosa čovjeka prema sebi i prirodi.</p> <p>B.2.2. Učenik zaključuje o promjenama u prirodi koje se događaju tijekom godišnjih doba.</p> <p>B.2.3. Učenik uspoređuje, predviđa promjene i odnose te prikazuje promjene u vremenu.</p> <p>B.2.4. Učenik se snalazi u prostoru, izrađuje, analizira i provjerava skicu kretanja.</p> <p>C.2.2. Učenik raspravlja o ulozi i utjecaju pravila, prava i dužnosti na zajednicu te važnosti odgovornoga ponašanja.</p> <p>C.2.3. Učenik opisuje ulogu i utjecaj zajednice i okoliša na djelatnosti ljudi mjesta u kojemu živi te opisuje i navodi primjere važnosti i vrijednosti rada.</p> <p>D.2.1. Učenik prepoznaje različite izvore i oblike, prijenos i pretvorbu energije i objašnjava važnost i potrebu štednje energije na primjerima iz svakodnevnoga života.</p> <p>A.B.C.D. 2.1. Učenik uz usmjeravanje opisuje i predstavlja rezultate promatranja prirode, prirodnih ili društvenih pojava u neposrednome okružju i koristi se različitim izvorima informacija“ (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2019).³</p> |
| Glazbena kultura | Prva pomoć, Volontiranje | <p>„B.2.2. Učenik pjeva/izvodi pjesme i brojalice.</p> <p>B.2.3. Učenik izvodi glazbene igre uz pjevanje, slušanje glazbe i pokret uz glazbu.</p> |

² Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Hrvatski jezik za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj. (2019)., preuzeto s: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_10_215.html (20.6.2020.)

³ Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Prirode i društva za osnovne škole u Republici Hrvatskoj. (2019)., preuzeto s: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_147.html (20.6.2020.)

| | | |
|--------------------------------|--|---|
| | | B.2.4. Učenik stvara/improvizira. melodijske i ritamske cjeline te svira uz pjesme/brojalice koje izvodi“ (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2019). ⁴ |
| Likovna kultura | Volontiranje | „A.2.1. Učenik likovnim i vizualnim izražavanjem interpretira različite sadržaje. C.2.2. Učenik povezuje umjetničko djelo s iskustvima iz svakodnevnog života te društvenim kontekstom“ (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2019). ⁵ |
| Tjelesna i zdravstvena kultura | Prva pomoć, Volontiranje, Spašavanje života na vodi, Priprema i odgovor na krize, Psihosocijalna podrška | „A.2.1. Izvodi prirodne načine gibanja i mijenja položaj tijela u prostoru. A.2.2. Provodi elementarne igre. D.2.2. Usvaja mogućnosti tjelesnog vježbanja na otvorenim i zatvorenim sportskim vježbalištima. D.2.4. Aktivno sudjeluje u elementarnim igrama koje razvijaju samopoštovanje, samopouzdanje i ustrajnost“ (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2019). ⁶ |

Tablica 1. Usporedba nastavnih predmeta u kojima se mogu provesti određene aktivnosti Crvenog križa kako bi se ispunili navedeni odgojno-obrazovni ishodi

Svaka humanitarna akcija prikupljanja odjeće, obuće, školskih stvari, namirnica, higijenskih potrepština može se pretvoriti i korelirati sa sadržajima zbrajanja i oduzimanja brojeva do 20, 100, 1000 i milijun. Učenici će ponoviti jedinice za mjerenje vremena, mase i novčanih vrijednosti. Neki se zadaci mogu napisati i rješavati rimskim brojkama.

Učenik kroz svakodnevnu komunikaciju, kako usmenu tako i pismenu, poštuje pravila uljudnog opuštanja. Tijekom svake radionice Crvenog križa izražava svoje misli i osjećaje, prepričava i povezuje s vlastitim iskustvima. Djelatnici Crvenog križa često donesu u škole promidžbeni materijal i letke o prigodnim datumima, zbivanjima, događanjima, ali i samim edukacijama koje učenici trebaju pročitati i razumjeti.

⁴ Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Glazbene kulture za osnovne škole i glazbene umjetnosti za gimnazije u Republici Hrvatskoj. (2019)., preuzeto s: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_151.html (20.6.2020.)

⁵ Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Likovne kulture za osnovne škole i likovne umjetnosti za gimnazije u Republici Hrvatskoj. (2019)., preuzeto s: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_162.html (20.6.2020.)

⁶ Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Tjelesne i zdravstvene kulture za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj. (2019)., preuzeto s: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_03_27_558.html (20.6.2020.)

Učenik kroz svaku nastavnu jedinicu Prirode i društva objašnjava važnost odgovornog odnosa čovjeka prema čovjeku, a najviše prema prirodi. Ekološka dimenzija treba biti zastupljena kroz svaki obrazovni predmet, barem jednom poveznicom ili zadatkom. Tijekom odrastanja učenik spoznaje promjene u prirodi, kroz lentu vremena povezuje događaje iz prošlosti, prisjeća se bliže, a usvaja daleku prošlost. Radionice Crvenog križa zahtijevaju od učenika snalaženje u prostoru gdje prate i provjeravaju smjer kretanja, plan mjesta, grada i bližeg zavičaja.

Multikulturalna obilježja drugih naroda i njihovih običaja kroz plesove, tijeloglazbu (na primjer; meksički šešir, irski ples) razvija toleranciju i empatiju kod učenika. Učenik izvodi dječje igre u pratnji glazbe drugih naroda pjevanjem i jednostavnim pokretima.

Kroz svako likovno stvaralaštvo, oblikovanje u prostoru, kroz likovni dizajn učenik povezuje svoja djela s iskustvima iz svakodnevnog života. Društveno okruženje, socijalni kontakti, proširivanje vidika kroz posjećivanje izložbi izvanučioničke i terenske nastave omogućuje učenicima povezivanje zornih sadržaja, objekata po promatranju te stvaranje vlastitih likovnih uradaka.

Tijekom svakog sata Tjelesne i zdravstvene kulture u određenom vremenskom periodu provode se elementarne igre s pomagalima ili bez njih te učenici na taj način vježbaju na otvorenim i zatvorenim sportskim vježbalištima uz pridržavanje sportskog kodeksa i natjecateljskog duha. Tijekom nastave na vodi učenici koji nisu imali priliku sa vlastitim obiteljima odlaziti na kupališta stječu osnove plivačkih sposobnosti i snalaženja u vodi te na taj način izgrađuju vlastito samopouzdanje i tjelesnu spretnost.

3.2.2. Međupredmetne teme

Međupredmetne teme se ostvaruju međusobnim povezivanjem nastavnih tema svih nastavnih predmeta i odgojno-obrazovnih područja. Kompetencije prihvaćene tijekom obrazovanja nisu vezane isključivo za određeni predmet već se odnose na šire međupredmetne ciljeve i predstavljaju poveznicu od poučavanja do cjeloživotnog učenja.

| Međupredmetne teme | Aktivnost Crvenog križa | Odgojno-obrazovni ishodi |
|---------------------------|---|---|
| Osobni i socijalni razvoj | Prva pomoć, Volontiranje, Zaštita i promicanje zdravlja, Socijalna skrb, Ekološka zaštita, Psihosocijalna podrška | <p>„A.1.1. Razvija sliku o sebi.</p> <p>A.1.2. Upravlja emocijama i ponašanjem.</p> <p>A.1.3. Razvija svoje potencijale.</p> <p>A.1.4. Razvija radne navike.</p> <p>B.1.1. Prepoznaje i uvažava potrebe i osjećaje drugih.</p> <p>B.1.2. Razvija komunikacijske kompetencije.</p> <p>B.1.3. Razvija strategije rješavanja sukoba.</p> <p>C.1.1. Prepoznaje potencijalno ugrožavajuće situacije i navodi što treba činiti u slučaju opasnosti.</p> <p>C.1.2. Opisuje kako društvene norme i pravila reguliraju ponašanje i međusobne odnose.</p> <p>C.1.3. Pridonosi skupini“ (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2019).⁷</p> |
| Učiti kako učiti | Prva pomoć, Volontiranje, Zaštita i promicanje zdravlja | <p>„A.1.1. Upravljanje informacijama. Učenik uz pomoć učitelja traži nove informacije iz različitih izvora i uspješno ih primjenjuje pri rješavanju problema.</p> <p>A.1.2. Primjena strategija učenja i rješavanje problema. Učenik se koristi jednostavnim strategijama učenja i rješava probleme u svim područjima učenja uz pomoć učitelja.</p> |

⁷ Preuzeto s: <https://skolazazivot.hr/medupredmetne-teme/> (20.6.2020.)

| | | |
|-------------------------------|---|--|
| | | <p>A.1.3. Kreativno mišljenje. Učenik spontano i kreativno oblikuje i izražava svoje misli i osjećaje pri učenju i rješavanju problema.</p> <p>A.1.4. Kritičko mišljenje. Učenik oblikuje i izražava svoje misli i osjećaje.</p> <p>C.1.1. Vrijednost učenja. Učenik može objasniti vrijednost učenja za svoj život.</p> <p>C.1.2. Slika o sebi kao učeniku. Učenik iskazuje pozitivna i visoka očekivanja i vjeruje u svoj uspjeh u učenju.</p> <p>C.1.4. Emocije. Učenik se koristi ugodnim emocijama i raspoloženjima tako da potiču učenje te kontrolira neugodne emocije i raspoloženja tako da ga ne ometaju u učenju.</p> <p>D.1.2. Suradnja s drugima. Učenik ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć“ (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2019).⁸</p> |
| Građanski odgoj i obrazovanje | Volontiranje, Socijalna skrb , Psihosocijalna podrška | <p>„A.1.1. Ponaša se u skladu s dječjim pravima u svakodnevnom životu.</p> <p>A.1.2. Aktivno zastupa dječja prava.</p> <p>B.1.1. Promiče pravila demokratske zajednice.</p> <p>B.1.2. Sudjeluje u odlučivanju u demokratskoj zajednici.</p> <p>C.1.1. Sudjeluje u zajedničkom radu u razredu.</p> <p>C.1.2. Promiče solidarnost u razredu.</p> <p>C.1.3. Promiče kvalitetu života u razredu.</p> <p>C.1.4. Promiče razvoj razredne zajednice I demokratizaciju škole“ (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2019).</p> |

⁸ Preuzeto s: <https://skolazazivot.hr/medupredmetne-teme/> (20.6.2020.)

| | | |
|--|---|---|
| Zdravlje | Prva pomoć, Zaštita i promicanje zdravlja (Higijena i zdravlje, Živjeti zdravo, Zaštita zdravlja od vrućina, Bolesti ovisnosti), Volontiranje, Priprema i odgovor na krize, Ekološka zaštita, Spašavanje života na vodi, Socijalna skrb, Psihosocijalna podrška | <p>„A.1.1.B Opisuje važnost redovite tjelesne aktivnosti za rast i razvoj.</p> <p>A.1.2. Razlikuje osnove pravilne od nepravilne prehrane i opisuje važnost tjelesne aktivnosti.</p> <p>B.1.1.A Razlikuje primjereno od neprimjerenoga ponašanja.</p> <p>B.1.1.B Prepoznaje nasilje u stvarnome i virtualnome svijetu.</p> <p>B.1.2.B Razlikuje osnovne emocije i razvija empatiju.</p> <p>B.1.2.C Prepoznaje i uvažava različitosti.</p> <p>C.1.1.A Opisuje kako se oprezno i sigurno kretati od kuće do škole.</p> <p>C.1.1.B Prepoznaje i izbjegava opasnosti kojima je izložen u kućanstvu i okolini.</p> <p>C.1.2. Opisuje osnovne korake postupanja pri krvarenju iz nosa, pri padovima i površinskim ozljedama“ (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2019).⁹</p> |
| Poduzetništvo | Volontiranje | <p>„A.1.1. Primjenjuje inovativna i kreativna rješenja.</p> <p>B.1.2. Planira i upravlja aktivnostima.</p> <p>C.1.3. Upoznaje funkciju novca“ (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2019).</p> |
| Uporaba informacijske komunikacijske tehnologije | Prva pomoć, Ekološka zaštita, Trgovanje ljudima | <p>„A.1.2. Učenik se uz učiteljevu pomoć služi odabranim uređajima i programima.</p> <p>A.1.4. Učenik prepoznaje utjecaj tehnologije na zdravlje i okoliš.</p> <p>C.1.3. Učenik uz učiteljevu pomoć odabire potrebne informacije među pronađenima.</p> |

⁹ Preuzeto s: <https://skolazazivot.hr/medupredmetne-teme/> (20.6.2020.)

| | | |
|----------------|---|--|
| | | C.1.4. Učenik uz učiteljevu pomoć odgovorno upravlja prikupljenim informacijama“ (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2019). ¹⁰ |
| Održivi razvoj | Prva pomoć, Volontiranje, Zaštita i promicanje zdravlja (Živjeti zdravo, Higijena i zdravlje, Zaštita zdravlja od vrućina, Bolesti ovisnosti, Opasnosti sadržaj od mina), Priprema i odgovor na krize, Ekološka zaštita, Spašavanje života na vodi, Socijalna skrb, Psihosocijalna podrška, Trgovanje ljudima | „A.1.2. Opisuje raznolikost u prirodi i razlike među ljudima. A.1.3. Uočava povezanost između prirode i zdravoga života. B.1.1. Prepoznaje važnost dobronamjernoga djelovanja prema ljudima i prirodi“ B.1.2. Sudjeluje u aktivnostima škole na zaštiti okoliša i u suradnji škole sa zajednicom. C.1.1. Identificira primjere dobrog odnosa prema prirodi. C.1.2. Identificira primjere dobrog odnosa prema drugim ljudima“ (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2019). |

Tablica 2. Usporedba međupredmetnih tema u kojima se mogu provesti određene aktivnosti Crvenog križa kako bi se ispunili navedeni odgojno-obrazovni ishodi

Integracija, povezivanje i ostvarivanje ishoda predmeta i očekivanja međupredmetnih tema je logičan i prirodno ostvariv proces. Na taj način postiže se lakoća realizacije određenih sadržaja i obogaćivanje predmetnih odgojno-obrazovnih ishoda.

Tijekom praćenja ostvarivanja međupredmetnih tema učitelji se trebaju usmjeriti na poticanje razvoja kompetencija učenika u skladu sa stvarnim životnim situacijama.

¹⁰ Preuzeto s: <https://skolazazivot.hr/medupredmetne-teme/> (20.6.2020.)

3.2.3. Izvannastavne i izvanškolske aktivnosti

U osnovnoj školi izvannastavne aktivnosti podrazumijevaju „učiteljevu slobodu kreiranja odgojno obrazovnoga rada i smisao za stvaralaštvo, a istodobno i uspješan poticaj za angažiranje učenika za rad izvan redovite nastave“ (Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, 2006, str. 15). Ono što Hrvatski Crveni križ učiteljima nudi jest održavanje priprema za natjecanja prve pomoći gdje se učenike potiče na očuvanje zdravoga načina života.

Uz suradnju Hrvatskog Crvenog križa učenici imaju priliku volontirati na raznim događajima i radionicama. Uključivanjem u Klub mladih učenicima se otvaraju mogućnosti odabira područja u kojem žele poboljšati svoja znanja i vještine.

3.3. Prijedlog aktivnosti

U priručnicima Hrvatskog Crvenog križa koji nude zanimljive i interaktivne radionice, aktivnosti Crvenog križa su:

- 50 godina načela
- Naučite prvu pomoć zbog onih koje volite
- Neću biti rob(a)
- Okusi tradicije – Socijalna kuharica
- Humane vrednote
- Odgoj za humanost od malih nogu i brojne druge.

Priručnici su dostupni on-line na stranicama Hrvatskog Crvenog križa te su namijenjeni za stručnu službu koja radi s djecom u razrednoj nastavi. U njima se mogu pronaći različite aktivnosti za rad s djecom određene dobi te su sadržaji prilagodljivi. Najčešće se uz priručnike nalaze radni materijali koji su polazna dopuna aktivnostima koje će nastajati uz aktivno sudjelovanje djece.

U prilogu se nalazi prijedlog nastavne pripreme za izvođenje sata razrednika. Nastavni sadržaji su prilagodljivi te se mogu provesti s učenicima od 1. do 4. razreda.

| PRIPREMA ZA IZVOĐENJE SATA RAZREDNIKA | |
|---|---|
| NASTAVNO PODRUČJE / NASTAVNA TEMA: | ŽIVJETI ZDRAVO (ZO) |
| NASTAVNA JEDINICA: | Prva pomoć, upomoć! |
| KOMPETENCIJE: | <ol style="list-style-type: none"> 1. komunikacija na materinskom jeziku 2. komunikacija na stranom jeziku 3. digitalna kompetencija 4. inicijativa i poduzetnost 5. matematička kompetencija i kompetencije u prirodoslovlju i tehnologiji 6. učiti kako učiti 7. socijalna i građanska kompetencija 8. kulturna svijest i izražavanje |
| CILJ SATA: | Cilj je sata usvojiti vođenje razgovora s operaterom žurne službe te izvoditi osnove prve pomoći u problemskim situacijama. |
| ISHODI UČENJA: | Učenik prepoznaje važnost dobronamjernoga djelovanja prema ljudima i prirodi, spontano i kreativno oblikuje i izražava svoje misli i osjećaje pri učenju i rješavanju problema, oblikuje i izražava svoje misli i osjećaje, ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć. |
| NASTAVNE METODE: | usmeno izlaganje, razgovor, demonstracija |
| OBLICI RADA: | frontalni, individualni, rad u paru, rad u skupini |
| NASTAVNI IZVORI, SREDSTVA I POMAGALA: | zavojni materijal (zavoj, trokutasta marama, sterilne gaze), kartice situacija |
| KORELACIJA: | PID – Zdravlje, Zdravstvene ustanove |

| | | |
|--|--|---|
| <p>MEĐUPREDMETNE TEME:</p> | <ol style="list-style-type: none"> 1. Osobni i socijalni razvoj 2. Zdravlje, sigurnost i zaštita okoliša 3. Učiti kako učiti 4. Poduzetništvo 5. Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije 6. Građanski odgoj i obrazovanje | |
| <p>PLAN PLOČE:</p> <p style="text-align: center;">PRVA POMOĆ, UPOMOĆ!</p> | | |
| <p>TIJEK NASTAVNOGA SATA</p> | <p>KORELACIJA</p> | <p>OČEKIVANI ISHODI</p> |
| <p>UVODNI DIO SATA</p> <p><i>Jeste li se ikada našli u situaciji da ste morali pozvati hitnu pomoć? Ili kada se vaš prijatelj/prijateljica ozlijedio pa ste mu morali pomoći? Što ste učinili?</i> Učiteljica razgovara s učenicima. Ponavljaju telefonski broj hitne pomoći 194 (112), te učiteljica traži dobrovoljca da se javi kako bi simulirali razgovor operatera hitne službe i pozivatelja. Slijedi rasprava o tome kako je tekla simulacija razgovora. Učiteljica objašnjava učenicima zašto je bitno reći informacije koje ih je operater pitao.</p> <p><i>Zašto je bitno reći svoje ime, prezime, adresu i telefonski broj? Zašto je bitno objasniti što se dogodilo, gdje se dogodilo, kako se dogodilo i zašto vam je potrebna pomoć? Zašto je bitno pozorno slušati i ostati smiren tijekom razgovora?</i></p> <p>Učenici rade u paru te jedan učenik glumi operatera, a drugi učenik poziva hitnu službu. Smišljaju scenu i razlog pozivanja hitne službe. Par učenika glumi poziv pred ostatkom razreda.</p> <p>Zaključujemo zašto je bitno znati broj žurnih službi i zašto</p> | <p>Priroda i društvo – Zdravstvene ustanove</p> | <p>Učenik oblikuje i izražava svoje misli i osjećaje.</p> <p>Učenik spontano i kreativno oblikuje i izražava svoje misli i osjećaje pri učenju i rješavanju problema.</p> |

| | | |
|---|---|---|
| <p>je potrebno reći navedene podatke.</p> | | |
| <p>GLAVNI DIO SATA</p> <p>Učiteljica učenike upoznaje s pojmom prva pomoć, zavojnim materijalom, ozljedama koje mogu nastati u igri i životu te što učiniti do dolaska starije osobe ili hitne medicinske pomoći.</p> <p>Demonstrira kako pomoći osobi kojoj curi krv iz nosa, osobi koja se udarila, ogrebla i osobi koja je slomila ruku ili nogu.</p> <p>Dijeli učenike u 4 grupe te svaka grupa izvlači karticu sa situacijama: <i>Osoba kojoj curi krv iz nosa, Osoba koja se udarila, Osoba koja se ogrebla, Osoba koja je slomila ruku ili nogu (Prilog 1.)</i>.</p> <p>Ukoliko u grupi nema dovoljno učenika za 4 igrokaza, jedna grupa može prikazivati dvije ozljede.</p> <p>Učenici u grupi imaju zadatak smisliti kako je došlo do situacije i odglumiti što bi napravili u prikazanoj situaciji.</p> <p>Nakon svake prezentacije slijedi usmeno ponavljanje kako bi učenici zapamtili osnove prve pomoći u predloženim problemskim situacijama.</p> | <p>Priroda i društvo - Zdravlje</p> | <p>Učenik spontano i kreativno oblikuje i izražava svoje misli i osjećaje pri učenju i rješavanju problema.</p> <p>Učenik ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć.</p> |
| <p>ZAVRŠNI DIO SATA</p> <p>Prije početka, učiteljica upućuje učenike da se udobno smjeste u svoju stolicu s uspravnim leđima. Daje im uputu da zatvore oči i prisjete se nekog događaja kada je netko za njih učinio nešto lijepo ili posebno za njih. Govori im upute kako bi se učenici što više opustili i u potpunosti odradili kratku vježbu „Hvala“.</p> <p>Nakon kratke vježbe gdje su se učenici opustili, učiteljica razgovara s učenicima o potencijalnim rizicima od ozljeda u njihovom svakodnevnom okruženju. Potiče učenike na</p> | <p>Priroda i društvo – Zdravlje</p> | <p>Učenik oblikuje i izražava svoje misli i osjećaje.</p> <p>Učenik prepoznaje važnost dobronamjernoga</p> |

| | | |
|--|--|--|
| <p>odgovorno ponašanje te podiže svijest o važnosti poznavanja osnovnih postupaka prve pomoći kako bi u slučaju potrebe mogli pomoći svojim najbližima, ali i sebi. Učenici kroz odrađenu vježbu razvijaju prema pomaganju drugima u nevolji pozitivan stav.</p> | | <p>djelovanja prema ljudima i prirodi.</p> |
|--|--|--|

| PRIPREMA ZA IZVOĐENJE SATA RAZREDNIKA | |
|--|---|
| NASTAVNO PODRUČJE/ NASTAVNA TEMA: | ODGOVORNOST ZA ZDRAVLJE I ODGOVORNO PONAŠANJE (ZDRAVSTVENI ODGOJ) |
| NASTAVNA JEDINICA: | Ne ja, već mi! |
| KLJUČNI POJMOVI: | prijateljstvo, suradnja, dogovor, pronalaženje rješenja |
| CILJ SATA: | Jačati prijateljski odnos među učenicima u razredu, pružiti pomoć učenicima u stjecanju znanja, vještina i navika potrebnih za izgradnju i učvršćivanje svoje i tuđe osobnosti. |
| ISHODI UČENJA: | Učenik potiče na suradnju i učenje, poštuje različitosti, uljudno se ponaša u različitim situacijama, razvija vještine aktivnog slušanja, upućuje na razumijevanje, uvažavanja i toleranciju ljudskih različitosti, promiče vrijednost prijateljstva i zajedništva. |
| NASTAVNE METODE: | crtanje, pisanje, usmeno izlaganje, razgovor, rasprava |
| OBLICI NASTAVE: | individualni rad, grupni rad |
| NASTAVNI IZVORI, SREDSTVA I POMAGALA: | papir, flomasteri, drvene boje, kocka s brojevima, špaga/konac |
| KORELACIJA: | Priroda i društvo – Ponašanje u školi i odnosi među učenicima Tjelesna i zdravstvena kultura – Elementarna igra s pomagalima |
| MEĐUPREDMETNE TEME: | 1. Osobni i socijalni razvoj 2. Zdravlje, sigurnost i zaštita okoliša 3. Učiti kako učiti 4. Poduzetništvo 5. Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije 6. Građanski odgoj i obrazovanje |

PLAN PLOČE:

Ne ja, već mi!

TIJEK NASTAVNOGA SATA

UVODNI DIO

Učenici na papiru u obliku zrcala crtaju flomasterima, drvenim bojama sebe. Ako žele, mogu napisati i riječi koje bi ih opisivale.

Kada su gotovi, odlaze sjesti u krug sa svojim crtežima.

Učiteljica potiče razgovor pitanjima: *Kako ste birali boje kojima ćete se predstaviti?*

Kako ste se osjećali dok ste crtali same sebe? Jeste li zadovoljni kako ste ispali?

Učiteljica uključuje u razgovor i ostale učenike. *Kako vi vidite svoga prijatelja?*

Je li ovo vjeran prikaz? Vidite li ga vi drugačije od slike? Kojim bojama biste mogli opisati svoje prijatelje?

Učenici razgovaraju, iznose mišljenje o sebi, slušaju kako ih vide drugi.

SREDIŠNJI DIO

Učenici sjede u krugu te im učiteljica objašnjava sljedeću aktivnost.

Zadatak je da svaki učenik pojedinačno pokaže svoj crtež i baci kocku. Ovisno o dobivenom broju, svaki učenik mora reći određeni broj svojih dobrih osobina, ono što voli kod sebe ili u čemu je dobar. Po završetku, učitelj potiče učenike da svakog učenika nagrade pljeskom.

Na kraju aktivnosti, svaki učenik mora ponoviti jednu pozitivnu osobinu učenika njemu s desna te tako u krug.

Slijedi razgovor s učenicima. *Je li vam bilo teško pričati samo pozitivno o sebi i kako ste se osjećali? Tko je sve dobio broj 1 ili 2? Je li nekima žao što nisu mogli više reći o sebi? Je li vam bilo zanimljivo čuti što drugi smatraju da je kod njih pozitivno? Što ste sve novo saznali o svojim prijateljima iz razreda? Je li bilo teško prisjetiti se pozitivne osobine učenika s desna?*

Učiteljica zaključuje da svaki učenik ima svoje pozitivne vrline te da je važno međusobno u razredu se slušati.

ZAVRŠNI DIO

Učiteljica unaprijed pripremi „paukovu mrežu“ konopcem/gumom/koncem u određenom dijelu razreda. Broj rupa u mreži ovisi o broju učenika u skupini. Rupe trebaju biti različite, uže i šire, manje i veće, odnosno savladive. Zadatak učenika jest da svaki učenik mora proći kroz „svoju“ rupu to jest kroz jednu rupu smije se proći samo jednom (ovisno o broju učenika, veličini razreda). Svaki učenik, uz pomoć razreda mora prijeći na drugu stranu mreže, a da ju pritom ne dotakne ni rukama ni tijelom. Zadatak nije izvršen ukoliko svi nisu uspjeli.

Nakon što učenici prijeđu na drugu stranu, slijedi rasprava o procesima koji su se događali tijekom izvođenja zadatka.

Kako se osjećate kada ste zajedno izvršili zadatak? Tko je pokušao zajednički pronaći rješenje? Tko je htio pomoći svima? Jeste li zadovoljni kako ste se dogovarali tko će proći kroz koju rupu? Je li vam bilo bino da izvršite uspješno zadatak svi zajedno kao razred?

4. SURADNJA HRVATSKOG CRVENOG KRIŽA I FAKULTETA ZA ODGOJNE I OBRAZOVNE ZNANOSTI

Jedan od najpoznatijih projekata Crvenog križa i Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti jest projekt *Sigurnost na vodi*. Sama edukacija građana, u ovom slučaju studenata, ključna je sastavnica Hrvatskog Crvenog križa u strategiji sprječavanja utapanja. Naime, kako se svatko može naći u situaciji da postane slučajni spasilac, osmišljen je zajednički projekt koji se redovito provodi od 2011. godine (Ćosić i sur., 2019). Također su izrađene razne brošure i letci koje upozoravaju i podsjećaju na oprez što je vidljivo na slici 7. Osobito tijekom provedbe terenske nastave, raznih školskih izleta ili ekskurzija i škole u prirodi, učitelji razredne nastave mogu se naći u situaciji da postanu slučajni spasioci. Projektom se nastojala podići svijest o opasnostima i rizicima povezanim s vodom. Cilj provedenih radionica bio je podučiti studente o uočavanju opasnosti prilikom boravka uz vodu, postupcima prevencije nesreća na vodi te općenitim postupcima i priručnim sredstvima spašavanja na vodi. Od 2018. godine radionice se provode za studente Učiteljskog studija i studente Kineziologije što je vidljivo na slici 8.

2016. godine održan je prvi sastanak Kluba studenata GDCK Osijek. Klub studenata čini ogranak Crvenog križa kojemu je baza na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti što predstavlja izvrsnu suradnju Crvenog križa Osijek, Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti u Osijeku i Sveučilišta. Izvedbom programa studenti će se educirati o programima Crvenog križa koji uključuju prvu pomoć, dobrovoljno darivanje krvi, prevenciju ovisnosti, trgovanje ljudima, promociju humanih vrijednosti i brojne druge.

Što se tiče aktivnosti u dječjim odmaralištima, Gradsko društvo Crvenog križa Osijek u suradnji s Fakultetom za odgojne i obrazovne znanosti organizira u Centru za edukaciju u Orahovici „Školu u prirodi i obuku neplivača“. Volonteri Crvenog križa i studenti Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti održavaju radionice iz programa „*Humane vrednote*“, igraonice Crvenog križa i razne druge društvene sadržaje.



Slika 7. Kodovi sigurnosti na vodi. Preuzeto sa: <http://www.usfm.hr/cosic-i-sur-provedba-projekta-crvenog-kriza/>



Slika 8. Edukacija studenata Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti u okviru projekta *Sigurnost na vodi*. Preuzeto sa: <http://www.usfm.hr/cosic-i-sur-provedba-projekta-crvenog-kriza/>

5. ZAKLJUČAK

Društvo Crvenog križa odolijeva svim promjenama u društvu i svijetu te se svake godine proširuju djelatnosti tako da se svi zainteresirani, a među njima posebno učitelji, mogu pronaći kao volonteri, aktivni sudionici ili voditelji radionica.

Osnovno, čime bi se svaki učitelj trebao voditi su temeljna načela Crvenog križa. Možda ih nisu svjesni, ali su oni ipak osnova ljudskog ophođenja i ponašanja. Svaki učitelj bi trebao prije svega imati razvijen osjećaj za humanost, nepristranost, neutralnost pri bilo kojem obliku sukoba, ne ovisiti o nijednoj strani (ne biti potkupljiv učitelj), uvijek dobrovoljno pristupiti, bez materijalnih naknada i biti otvoren prema svim aktivnostima te provoditi svoj humanitarni rad na području svojeg djelovanja. Univerzalnost je doista najvažnija stavka jer ističe jednak položaj te jednake dužnosti i obaveze svih sudionika obrazovnog procesa.

Za učitelja su važne komunikacijske vještine i odgovorno ponašanje prema sebi i zajednici. To sve mogu postići sudjelovanjem na predavanjima i radionicama Crvenog križa. Kao što je već navedeno, u suradnji s gradskim društvom Crvenog križa svaki učitelj ima priliku svoje učenike upoznati s radionicama i aktivnostima Crvenog križa. Samim sudjelovanjem u aktivnostima, učenici razvijaju vještine demokratskoga građanstva koje se temelje na strategijama aktivnog učenja i djelovanja. Svima zainteresiranima vrata Crvenog križa uvijek su otvorena za razgovor, suradnju, razmjenu ideja te postoje mnoge brošure, priručnici, tiskana i web izdanja, plakati, reklamni letci iz kojih se može na kratak i učinkovit način dobiti sve informacije na jednom mjestu.

6. LITERATURA

1. Čačić, Lj. (2009.). Poticati mlade na humanitarno djelovanje u zajednici. *Službeno glasilo Nacionalnog društva Hrvatskog Crvenog križa*, 2, 30-36.
2. Čajić, I. (2010). *Sat razrednika* – priručnik za učiteljice/učitelje od prvog do četvrtog razreda osnovne škole, Zagreb: Profil
3. Hrvatski Crveni križ (2001). *Humane vrednote – Odgoj za humanost*, priručnik za učitelje. Zagreb
4. Hrvatski Crveni križ (2017). *Naučite prvu pomoć zbog onih koje volite*. Zagreb
5. Hrvatski Crveni križ (2017). *Kratka priča o načelima Međunarodnog pokreta Crvenog križa*. Zagreb
6. Hrvatski Crveni križ (2017). *Okusi tradicije - Socijalna kuharica*, Zagreb
7. Hrvatski Crveni križ (2017). *Odgoj za humanost od malih nogu*, priručnik za volontere, roditelje i stručnjake koji rade s djecom, Zagreb
8. Hrvatski Crveni križ (2018). *Brošura za Natjecanje mladih Hrvatskog Crvenog križa*. Zagreb
9. Hrvatski Crveni križ (2018). *Repetitorij prve pomoći za pripremu ekipa podmlatka za natjecanje*. Zagreb
10. Nuždić, S., Petrić, A., Turk, M., Vudrić, N. (2008). *Neću biti rob(a) 2*, Zagreb
11. Salopek, A. (2012). *Korelacija i integracija u razrednoj nastavi*: priručnik za učitelje, Zagreb: Školska knjiga

Mrežna literatura:

1. Agencija za odgoj i obrazovanje (2018)., Ostvarivanje programa Odgoj za humanost od malih nogu, dostupno 10. lipnja 2020. na: <https://www.azoo.hr/index.php?view=article&id=6864&naziv=ostvarivanje-programa-odgoj-za-humanost-od-malih-nogu->
2. Ćosić i sur. (2020). Seminar *Slučajni spasilac* u okviru projekta Crvenoga križa *Sigurnost na vod* iza studente Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti, dostupno 15. lipnja 2020. na <http://www.usfm.hr/cosic-i-sur-provedba-projekta-crvenog-kriza/>
3. Hrvatski Crveni križ, Gradsko društvo Crvenog križa Osijek (2019). Izvješće o radu za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2018. godine, 51-52., dostupno 20. svibnja 2020. na https://www.crvenikrizosijek.hr/wp-content/uploads/2019/10/Izvje%C5%A1%C4%87e-o-radu-2018.-GDCK-OSIJEK_final.pdf
4. Hrvatski Crveni križ, Osnivanje Kluba studenata Osijek, (2016). dostupno 10. lipnja 2020. na <https://www.hck.hr/novosti/osijek-osnivanje-kluba-studenata-gdck-osijek/4673>
5. Matijašević, B., Matijašević, P. (2020). Korelacija i integracija nastave prirode i društva s tjelesnom i zdravstvenom kulturom. *Varaždinski učitelj- digitalni stručni časopis za odgoj i obrazovanje*, 3(3), 3-4., dostupno 10. svibnja 2020. na https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=345652
6. Međupredmetne teme. (2019). Ministarstvo znanosti i obrazovanja, dostupno 20. lipnja 2020. na: <https://skolazazivot.hr/medupredmetne-teme/>
7. Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Glazbene kulture za osnovne škole i glazbene umjetnosti za gimnazije u Republici Hrvatskoj. (2019). Ministarstvo znanosti i obrazovanja, dostupno 20. lipnja 2020. na https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_151.html
8. Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Hrvatski jezik za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj. (2019). Ministarstvo znanosti i obrazovanja, dostupno 20. lipnja 2020. na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_10_215.html
9. Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Likovne kulture za osnovne škole i likovne umjetnosti za gimnazije u Republici Hrvatskoj. (2019). Ministarstvo znanosti

- i obrazovanja, dostupno 20. lipnja 2020. na https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_162.html
10. Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Matematike za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj. (2019). Ministarstvo znanosti i obrazovanja, dostupno 20. lipnja 2020. na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_10_212.html
11. Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Prirode i društva za osnovne škole u Republici Hrvatskoj. (2019). Ministarstvo znanosti i obrazovanja, dostupno 20. lipnja 2020. na https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_147.html
12. Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Tjelesne i zdravstvene kulture za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj. (2019). Ministarstvo znanosti i obrazovanja, dostupno 20. lipnja 2020. na https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_03_27_558.html
13. Službena stranica Hrvatskog Crvenog križa, dostupno 1. lipnja 2020. na: <http://www.hck.hr/>
14. Volonteri mijenjaju svijet; dostupno 15. lipnja 2020. na: <https://www.hck.hr/novosti/volonteri-vi-uistinu-mijenjate-svijet/10379>
15. Zakon o Hrvatskom Crvenom križu (2010)., Narodne novine, dostupno 5. svibnja 2020. na: <https://www.zakon.hr/z/261/Zakon-o-Hrvatskom-crvenom-kri%C5%BEu>